

ARTHUR HONEGGER – MONOPARTITA

MONOPARTITA werd geschreven in opdracht van de Zürich Tonhalle Society, ter gelegenheid van de 600^e verjaardag van Zurich's aansluiting bij de Zwitserse Confederatie en is door biograaf Harry Halbreich geprezen als "een van de meest briljant geconcentreerde stukken van de componist." Het had bijna een zesde symfonie kunnen worden maar, net als *Antigone* implodeerde het en kreeg het uiteindelijk een eendelige vorm. Honegger noemde het Monopartita vanwege de verscheidene contrasterende episodes die elkaar opvolgen om zodoende één enkele entiteit te vormen. De kracht van dit energieke werk (première 12 juni 1951) was te veel voor sommige meer conservatieve plaatselijke critici en het moet gezegd worden dat het niet het soort opdracht was die verwacht werd. Het behoort tot dezelfde periode als de vijfde symfonie. Ook hier, in de Monopartita, toont de componist zijn inventieve kwaliteiten.

Gedurende zijn hele leven werd Honegger achtervolgd door het visioen van een nucleaire Apocalyps, hoewel hij altijd zei minder bevreesd te zijn voor de bom dan voor de schrikwekkende stupiditeit van de mens. Deze angst is voelbaar zowel in de Monopartita als in zijn Vijfde symfonie.

Monopartita kenmerkt zich door lyrische fragmenten met Honegger's typische melodische wendingen met 'traditionele' harmonieën, afgewisseld met geagiteerde ritmiek ondersteund door dissonante harmonieën.

De vormstructuur van Monopartita is 8-delig:

Introductie - Allegro - 'Recitativo' - Adagio - Allegro - Adagio - 'Recitativo' - Largo.

De introductie opent met een granieten orkest tutti met het favoriete gepuncteerd ritme van Honegger, soms dubbel gepuncteerd, jambisch en trocheïsch. Het doet denken aan de opening van zijn vijfde symfonie.

De 'Recitativo's' dienen als een soort entr'acte. Quasi improvisatorisch. De Introductie en het slotdeel Largo maken gebruik van dezelfde thematiek waarbij het Largo als een verre echo van de Introductie klinkt. De Allegro's zijn aan elkaar gelinkt evenals de beide Adagio's, motivische herhalingen met soms een verdere uitwerking. Opvallend is ook het toepassen van de canon techniek.

In de beide Adagio's – wat ik de klaaglied secties noem - is er een duidelijke hint naar het Larghetto deel van de *Deliciae Basiliensis*-symfonie (nr. 4)

Deze Monopartita is van grote schoonheid en zeggingskracht. Een nog niet genoeg gewaardeerd meesterwerk van Arthur Honegger.

December 19, 2024